

Prirodne i logične posljedice nepridržavanja pravila – bolje od kažnjavanja!

Ako se dijete ne drži dogovora i pravila, umjesto kažnjavanja, roditelj može primijeniti prirodnu ili logičnu posljedicu.

Prirodne posljedice omogućavaju da dijete vidi direktne rezultate svog ponašanja kojim krši neko pravilo, ne pridržava se nekih dogovora ili uputa. *Npr. ako dijete namjerno prolije mlijeko, više neće moći popiti to mlijeko. Ukoliko baci i potrga igračku, više se neće moći njome igrati.*

Kad puštate da dijete uči iz prirodnih posljedica svojih postupaka (ili propusta), nemojte mu još „držati predavanje“ ili da ga spašavati od posljedica. Naravno, važno je brinuti o djetetovoj sigurnosti i zdravlju te ne puštati da djeluju prirodne posljedice koje ih ugrožavaju.

Logične posljedice koristimo kad nisu prikladne prirodne posljedice. *Npr. ako dijete ne pospremi igračke, vjerojatno će igračke stajati na putu i smetati roditelju, dok djetetu to vjerojatno neće biti problem.* U toj i sličnoj situaciji roditelj treba stvarati posljedice usko povezane s djetetovim postupkom.

Npr.

Mama: Majo, jako je važno da pospremiš svoje igračke!

Maja: Neću!

Mama: Vidim da ti ne bi, ali netko će stati na njih, može pasti ili strgati igračku.

Maja: Neću!

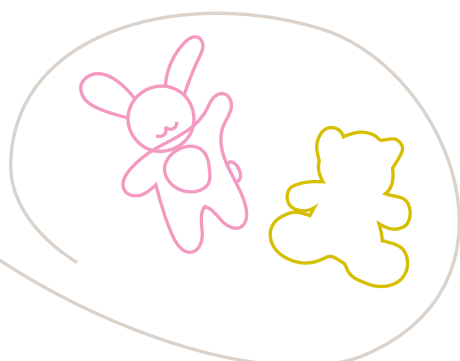
Mama: Pogledaj kako su razbacane, ili ćeš ih ti pospremiti i onda ćeš ih sutra lako naći ili ću to morati ja, a to onda znači da se neko vrijeme nećeš moći igrati s tim igračkama (logična posljedica). Ili želiš da zajedno pospremimo igračke – da ti pomognem?

Prirodne i logične posljedice omogućuju djeci da uče iz prirodnog reda u svijetu (*npr. ako neće jesti, bit će gladna*).

Logične posljedice omogućuju djeci da uče iz socijalne realnosti (*npr. ako mama treba pospremiti moje igračke, odnijet će ih negdje da ih opet ne razbacam*).

Da bi posljedice bile efikasne, moraju DJECI biti logične.

Doživljavanje logičnih posljedica potiče djecu na odgovorne odluke i smanjuje njihovu ovisnost. Efikasne su samo ako roditelji ne varaju.

Kako provoditi logične posljedice?

Omogućite djetetu izbor i prihvatite njegovu odluku (*npr. ili će s mamom u dućanu gurati kolica [to je pravilo] ili će juriti po dućanu, a tada odmah napuštamo dućan [to je posljedica]*)

Govorite prijateljskim tonom.

Manje govorite, više djelujte.

Kada primjenjujete logične posljedice neprihvatljivog ponašanja, uvjerite dijete da može ponovno pokušati drugom prilikom (*Danas u dućan idem sama jer si prošli put ponovno jurio, a sutra možeš sa mnom.*).

Ako se neprimjerenost ponašanja ponavlja, produžite vrijeme koje mora proći do ponovnog pokušaja.

Budite strpljivi, trebat će duže vrijeme da se pokaže djelotvornost uporabe prirodnih i logičnih posljedica – to je nešto duži put, ali sigurno djelotvorniji za djetetov razvoj samokontrole i za kvalitetu odnosa s roditeljem.